

Başkasını affetmek ancak *bundan sonra hayatı paylaşmamakla* mümkünse, insanın kendini başkalarından daha zor affetmesi de makul. Kendimizle aynı hayatı paylaşmadan edemiyoruz.

Kendimizi affetmek tam olarak mümkün değil zaten. Yeni sınırlar çizebiliriz. Yeni kararlar alırız, bunların bir kısmı kendimize daha çok vazife yükler, kimisi daha şefkatli yaklaşmayı hedefler ama neticede kendimizle daima bir *yeni bir ilişki* peşindeyizdir. Bu ilişki *o zaman öyle gerekti ama şimdi öyle davranmayacağım* kararı içerebilir ama bu da gerçek bir af değildir, yeni bir sözleşmedir.

Kendime *buyurgan* davranırsam, kendime yaptığım sözleşmelerden de sıkıldığımı farkediyorum. Kendini affetmek *zorundasın*, (veya başarılı olmak *zorundasın* veya şu şekilde yaşamak *zorundasın*) kabildinden kararlarım ters tepiyor. Kendim yine kendime, kendimin böyle olmadığını göstermek için uğraşmaya başlıyor. Belki kararları başkalarına anlatmanın bir faydası budur. O zaman kendimle değil, başkalarıyla rekabet ediyorum. Kendim ve kendim birbirimize düşmek yerine, ortak bir hedefe, *başkalarına karşı başarılı olma*ya odaklanıyoruz.

Ortada *başkası* olmazsa, kendimi meydana getiren *kendicikler* orada olduklarını göstermek istiyor. *Kendicikler* de duyulmak ister, herkes gibi, tembellik etmek isteyen *kendicik* de kendine göre haklıdır, çalışmak isteyen de, *başkalarına hoş görünmek* isteyen *kendicik* de haklıdır, başkalarını umursamayan da. İnsanın içinde bunun gibi pek çok ufak *kendicik* yarıyor ve eğer *görülmediklerini* hissedersen, görülmeye çalışırlar. Tembelliği iradeyle bir süre bastırabilirsiniz ama iş hayatında *çözdüğünüz* bu tembellik, başka alanlarda karşınıza çıkacaktır.

O halde bu *kendiciklerle* sözleşme yapmaya çalışırken, onları dinlemeye çalışmak lazım. *Tembel olmamalıyım* değil de, *neden tembelim* diye bir sormak mesela. *Bu sefer öyle davranmayacağım* diye tepeden bir karar değil de, *o zaman neden öyle davranmıştım* diye bir soru. *Bunu yapmalıyım* değil de, *neden yapmak istemiyorum?*

Böyle devam edince belki o *kendiciklerin* de söyleyecekleri bir şeyler olduğunu keşfederiz. *Bu sınava bu kadar çalışmanın uzun vadede hiçbir anlamı olacağına inanmıyorum* diyordur mesela, *100 alıp ne yapacaksın?* diyordur, *bu okulda öğrendiklerini hayat boyu yapmak zorunda kalmak istemiyorum* diyordur, *başarılı olursam sorumluluklarım artacak, bunu istemiyorum* diyordur. Tembellik de çok mantıklı olabilir, onun anlattıklarını dinlediğimizde sabahdan akşama *başarılı olmalıyım* diyeninki kadar *mantıklı* olabildiğini keşfederiz. Asıl önemlisi de onu dinlediğimizde sesinin daha az çıkacak olması ve duyulmuş olmanın güveniyle bizi rahat bırakmasıdır. Tembelliğine hakkını veren insanların daha kolay çalışması da bundan olmalı.

Hayat boyu kendimle yeni sözleşmeler yapmaya, yeni kararlar alıp, bunları uygulamaya çalıştım. Bunların çoğunu yapamadım, olmak istediklerimin çoğu yarım kaldı. Geriye dönüp kendimi tamamen affetmem de mümkün değil, çünkü alnımın çizgileri gibi geçmiş de silinip gitmiyor. Bununla beraber sabahlara kadar *pişmanlık* duygusuyla dolu da değilim, hatta pişmanlık hiç hissettiğim bir duygu değil çünkü hayatın eninde sonunda zaten bu *kendiciklerin* kendini göstermesine vesile olacağını düşünüyorum. *Kendiciklerimin* elinden tutup kaldırırsam, onlara *tamam, sizin varlığınızı kabul ediyorum, siz de*

yüksek egom, başarılı olma isteğim veya ahlakçılığım kadar bendensiniz desem, onların da beni daha rahat bırakacağını tahmin ediyorum. Kendini gözetmek ve kendini bilmek çoğu zaman bu bastırmaya çalıştığımız taraflarımızı duymak demek. Kendimi bilmek için kendiciklerimle ilgilenmem gerek.